

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:o 2.

Götheborgske

S p i o n e n.

Lördagen, den 13 Januarii. 1776.

Jag är icke lag-kunnig; men behöfwer wäl in-
tet heller mer, än någon kannedom af den
naturliga lagen; det är ju selswa mänsklighetens
och billighetens röst, för at se det den ena mäns-
iskan icke har rättighet at roa sig så, at det
andra för des yra och wildhet skal gå i lifsfara.

Jag har ofta, af kärlek för hem-orten taget
Götheborgare i försvar, då jag up i landet må-
ste höra, det man i våra stadsboars seder och åt-
håswor finner något owanligt stötande, plump
och mot människor odmt wäsende. Kanste jag
får en annan gång den äran berätta, huru jag, i
denna slags advocaturen, wärre wännadts efter
swar, än många af våra wakra Herrar i dessa
dagar wännadts efter concepter til sina Nyårs
bref. Nu får jag likwäl en ny anledning, at al-
lerödmjukast anhålla hos en hop af unga Herr-
skaperne a costi, at icke gifwa med nya brutalt-
ets prof sådana lastare rum.

Stundom så wi litet slädföre här nedre. Ine-
kelig då den som har stön slåda, och stolt släd-
trasware! Men det galler ock då, som jag i desse
B dagar

dagur märkt, at hafwa, mera här, än up i landet, öppna ögon på gatorna, för fattigt folk, som icke orka springa fort undan, samt för dem som gå fördjupade i tankar. Det har wäl mindre fara, då stadigt och moget folk, som lärde at sätta wärde på människor, hålla i tönarna; men då en och annan af de unga frodiga Herrarna a costi*, tråffar den lyckan at få en Glicka i Slåden, gör det pickande hjertat denne hjertungen så blind af kärlek, som orren i leken; at han ej ser folk som gå på gata och wåg framsför sig. Öswermod och oförstånd gör ock sit til. Hånde icke förslidet är en olycka, då en gammal ärlig Handtwerkare btes af en yngling öswerförd, och fick länge ligga i gruswelig wärk och wända?

Nu har det blifwit, som jag märker, i år, en plågsed at mer än förra åren föra utan bjelror; ehuru öswermodet körer lika hästigt och fort; at man, wid glatt före, synnerligen wid hörnen och gatu-korsen, går i största fara.

En min lagkunnige wän säger: „At i Stockholm har Kongl. Slotts. Cancelliet ärskilligt godt och nyttigt mot denna wildheten stadgat. Til exempel: på Kongl. Maj:ts Nådiga Befalning, den 29 Nov. 1754, är, af Kongl. Slotts. Cancelliet, den 4 nästföljande Decemb. förbud emot olofligt förande och ridande i Stockholm utsärdadt, samt därutinnan, bland annat, Bryggare och Bagare

* Mine Läsare sinna wäl at jag ändteligen wil stryta med detta wakra ordet: a costi, som jag hafte den åran at få ofta träffa i våra unge Herrars concepter, at jag nu är däri förälskad.

gare ålagdt förse sine släd-redskap med bjälror, wid 10 Dal. S:mts böter för den, som sådant underlåter.

Under den 18 Febr. 1755 är Kongl. Slotts-Cancelliets Publication ytterligare utjårdad: at Stockholms Stads Inwånare i gemen böra, under wintर्सöre, förse deras släd-redskap med nödiga bjälror, wid 10 Dal. S:nts böter för underlåtandet häraf.

Flera utförliga Publicationer äro äfwen här i Staden utgångna med förbud mot ovarsamt körande och ridande, men huz:wida påminnelse om bjälror Redt, är mig obekant. Utminstone syns sörfarenheten wisa wederspelet. Tillägges at Kongl. Slotts-Cancelliets kundgörelse af den 8 April 1762, lagt swärare plikt för den, som kör eller rider på någon på gatan, hwarester en sådan Person, i anledning af 21 Cap. 7 S. Misgjernings-Balken, såsom för fribs-brott, kommer at plikta 40 Dal. S:mt, samt särskilde de förr utsatte Tio Daler, då en sådan kör hårdt eller utan bjälror.

Näst de unga Herrar Slädkörare får jag ock påminna huru man, mången gång, går i fara för Åkare-poikarne, som komma med flera lösa hästar i bredd, i så fult galopp; ot jag ofta undrat huru detta kunnat så kallsinigt ses och tålas. Det är wäl wist, at man kan se och höra dem några ögnablick förr än de äro en öfwer halsen; men möjeligt är ock, at hörandet kan af annat buller på gatan wara förtagit; möjeligt också at en gammal eller bråklig människja omögeligen kan så hastigt draga sig undan.

Hos Högådle Magistraten anhålles altså ödmjukast, at, genom Politiens rättwisa åtgärd, de kraftiga steg måtte tagas, som kunna försäkra de på gatorna gåendes lif från öfvermåld af unga Herrars blinda modighet, och Akare - poikars bestafthet.

Stifts Tidningar.

Uti detta Stifts Ecclesiastik Stat äro följande besordringar sedda förlidet år, 1769.

Götheborgs- och Bohus-Län.

Adjuncten, Herr Magister Lars Nordblom, befordrad til Comminister wid Götheborgs Domkyrko - Församling.

Kyrkoherden i Spekeröd, Herr And. Zeurling, till Prost öfwer sina Församlingar *.

Andre Prädikanten wid Bohusläns Dragon-Regimente, Herr Magister Owen Lundborg †, til Kyrkoherde i Marstrand, i den aflidne Kyrkoherden Anders Nilson Bagges ställe.

Adjunct.

* Herr Prosten har erhållit denna heder under sin warrelse wid ännu pågående Riks möte, det han blivit utvald såsom Fullmäktig för Prästerkapet i Bohuslän. Herr Prostens meriter äro eljest, at han blef student 1740, Präst 1744, Pastor 1759, at förtiga des uppbyggeliga Ambets - öfswor, såsom Prästman, och grundeliga insigter såsom lärj och Theolog. Dessa senare hade Herr Prosten, wid sista Prästemötet, tillfälle at göra utmärkta, då han deltog i förswarandet af en djup och lærd Synodal Disputation.

* Är sedermera i Nåder förordnad at tillika wara Pastor på Carlstens Fästning, hwilken post han ock redan tillträd; men Pastors - posten i Staden tillträdes ej förr än den 1 Maji nästkommande.

Adjuncten, Herr Peter Hoffman, til Stads-
Comminister i Uddewalla.

Vice-Postorn och Commministern i Romesed,
Herr And. Ekelund, til Kyrkoherde i Landwetter.

Ostindiske Steps-Prädikanten, Herr Mag.
Joh. Died. Alsing, til andre Prädikant wid Bo-
hus Låns Dragone Regimente.

Extra Ord. Gymnasii-Adjuncten, Mag. Bengt
Skrwall, til Rector wid denna Stadens Schola.

Vice-Apologisten, Herr Magist. Hans Georg
Gaedda, til Ordinarius Apologist wid sistnämnda
Schola.

Hus-Prästen Wålb. Herr And. Ederfeldt til
Vicar. Collega i zdra Classen wid samma Schola.

Hallands-Lån.

Prosten och Kyrkoherden i Eldsberg, Herr Carl
Hummel, til Kyrkoherde i Fjäråhs.

(Det öfriga härnäst.)

Rundgörelser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndag-
gen Stora Hamnegatans Note. Tisdagen Köp-
mansgatans Note. Onsdagen Sillegatans Note.
Torsdagen Kronhusgatans Note.

Som efter den af Wållof. Borgare. Ståndet
wid 1756 års Riksdag Stapel-skåderne imellan
gjorda och fastställda Repartition til Tullfriheens
åtnjutande, årligen uti de Kejserslige Ryske wid
Österflön belågne hamnar, af et quantum span-
mål til Fehundrade Tusende Rubels wårde, samt
lika mycket lin och hamoa; Götheborgs stads

Handlande ega rättighet, at på deras andel i denna Tullfrihet hit införkaffa spannmål til Sextontusende Ethundrade Rubels wårde, samt lin och hampa til 16100 Rubel, enligt Kongl. Maj:ts och Rikens Högloft. Kamar-Collegii Bref, af den 1 Febr. och 21 Julii 1757, samt 9 Febr. 1761, 31 Novemb. 1762 och 1 Febr. 1764; alltså warda denna Stadens Handlande, hwilke för innewarande år willa njuta berörde Tullfrihet å spannmål samt lin och hampa til godo, härmed kallade, at den Tjugutredje i innewarande Januarii månad, Kl. Tio före middagen, hos Magistraten, på Stadens Rådhus, sig inställa och antekna låta, til hwad wårde i Rubel. tal en hwar årnar samma Tullfrihet särskilt å lin och hampa, och särskilt å spannmål nyttja, eller ock, som förr wanligt waret, då updraga til wisse af sine Medborgare, at til den ändan i Kongl. Maj:ts och Rikens Kamar-Collegio om Auctorisationernes erhållande i sine namn å egne och de öfriges wågnar sig anmäla och behöriga Reverser darsföre afgifwa. Men de, som då uteblifwa, hafwa at fylla sig selswe; at de från delaktighet i Ryssa Tullfriheten för detta år blifwa uteslutne. Hwilket til esterrättelse ländet. Götheborgs Rådhus, den 3 Januarii, 1770.

Borgmästare och Råd.

Förteckning öfwer följande waror, som den 16 innewarande Januarii, komma uti Besenbergiska huset, genom Auction at försäljas: 32 Skeppund Droyan Räkis lin, 26 dito Lintaus dito, 19 dito Risten tre-band, 2916 Skålpund Farp peppar, 1747 dito krydd peppar, 2516 dito wit ingfåra,
667 dito

667 dito Carolina indigo, 513 dito lackmus, 1278
 dito fernbuck, 164 dito bresilja, 571 dito tagel,
 231 dito Ängelsta kalkstein, 719 dito lakrits, 703
 dito brun ingfära, 135 dito sago-gryn, 1000 dito
 krapp, 307 dito mönja, 53 dito zinober, 22 dito
 Berlin-blåt, 565 dito gul-äcker, 73 dito bly-hwitt,
 32 dito Spanst-grönt, 12 dito blausel, 115 dito
 silfwerolit, 96 dito ambra, 100 dito malen gur-
 kemeya, 186 dito cardus tobak, 42 dito citron
 skål, 46 dito pomerans dito, 72 dito lång canel,
 9 dito kårt dito, 72 dito muscott, 7 dito muscott-
 blomma, 3 och et halst dito saffran, 5 och et halst
 dito rödt lack, 113 Kis post-paper, 215 dito strif
 dito, 35 dito cardus dito, 4 dito concept dito,
 8 och et halst dito real dito, 8 och en half tunna
 alun, 52 groß forklar, 33 bundtar strif-grisar.

En Assignation, utgiwen i Norrköping den 20
 Maji 1769, af J. J. Scherwitz på Herr Casten
 Julius Galberg i Stockholm, at Fjorton dagar
 efter sikt betala 5000 Dal. R:mt til Rådman-
 nen Herr Carl Habichts Ordres, och af denne se-
 nare in blanco endosserad, är för rätte egaren för-
 kommen, och warder härmed efterlyst, med ans-
 tydan, at ingen sig af denne sedel, såsom redan
 betald och dödad, nu mera betjena kan; Skolandes
 dock den, som bemelte Assignation kan tillrätta
 skaffa, undså skäligen wedergälning för sin möda.

Til salu utbjudes en wacker slåde med hela des
 tillbehör, i godt stånd. Detta kan beses hos Han-
 delsmannen H. Carl Zimmerhult, hwaråst åfwen
 om priset kan öfwerenskommas.

Däråst någon har en järn-kettel at aflåta emot
 betal.

betalning om 150 kenne-rums storlek, eller något däröfver, behagar lemna mig därom underrättelse.

Den 22 innew. Månad, kl. 10, blifwer uti Herr M. Alrots hamn i Masthuget Auction på et parti furu- och gran-bräder, bestående af 2 och en half tums, 5 a 6 aln. wraks wrak, 1 och en sjerdedels tums, 5 a 6 aln. wrak och wraks wrak och sågbakar; hågade köpare kunna dem förut bese uti ofwanämde hamn på wästra sidan, då Hamn-waktaren Lars Uman därstädes gifwer underrättelse därom.

Et hus på Köpmansgatan belåget, som Comissarien H. J. E. Stare beöber, är til nästkommande Påst ledigt at hyra, och kan widare därom med Egaren accorderas.

Under warande Jule-helg, är antingen blifwet bortstulet, tappat eller på något ställe qwarlemnad et drifwet silfwer Etui med des tillhörigheter, samt en liten och aflång hwit perlemors dosa med silfwer charniere: eho som detta sin egare återställer, och det på Tryckeriet angifwer, har at förwänta hederlig wedergälning därför.

På gatan är uptagit en blårantig theduk, och rättte egaren kan igen få den samma, hos Stadsbetjenten Peter Hallberg.

Alla sorter friska trädgårdsfrön finnas til köps hos Herr Olof Hasselroth.

En målad åkflåde i fullkomligt godt stånd, är til köps på et ställe som nämnes på Tryckeriet.

Köfl. Borgerskapets äldstes och fleres i Göttheborg til Högst. Instittid. Cancellers Ambetet afgifne Förklaringsgar, rörande Nilsdags Mattna Walet, äro från Stråbergers Pa Boktryckeriet utkomne, och kostar 8 öre S:mt.